

toratelohim.org

נספח 5א: השבת ויום ההליכה לכנסייה – שני דברים שונים

העמוד הזה הוא חלק מהסדרה על המצווה הרביעית: השבת:

1. נספח 5א: השבת ויום ההליכה לכנסייה – שני דברים שונים (העמוד הנוכחי).
2. נספח 5ב: כיצד לשמור את השבת בימינו
3. נספח 5ג: יישום עקרונות השבת בחיי היומיום
4. נספח 5ד: אוכל בשבת — הנחיות מעשיות
5. נספח 5ה: תחבורה בשבת
6. נספח 5ו: טכנולוגיה ובידור בשבת
7. נספח 5ז: עבודה והשבת — התמודדות עם אתגרי המציאות

מהו יום ההליכה לכנסייה?

אין מצווה הקובעת יום מסוים לעבודת אלוהים

נתחיל את הלימוד הזה בגישה ישירה לעניין: אין מצווה מאלוהים שמציינת באיזה יום מאמין צריך ללכת לכנסייה, אבל יש מצווה שקובעת באיזה יום עליו לנוח.

המאמין יכול להשתייך לכל כנסייה או קהילה, ולהשתתף בעבודת אלוהים ובלימודי כתבי הקודש בימי ראשון או בכל יום אחר, אך הדבר אינו פוטר אותו מהחובה לנוח ביום שאלוהים קבע: היום השביעי.

אפשר לעבוד את אלוהים בכל יום

אלוהים מעולם לא קבע באיזה יום על ילדיו כאן בארץ לעבוד אותו: לא בשבת, לא ביום ראשון, לא ביום שני, לא ביום שלישי וכן הלאה.

בכל יום שבו המאמין רוצה לעבוד את אלוהים בתפילותיו, בדברי ההלל שלו ובלימודיו, הוא יכול לעשות זאת, לבדו, עם משפחתו או בקבוצה. היום שבו הוא מתכנס עם אחיו כדי לעבוד את אלוהים אינו קשור כלל למצווה הרביעית, ואינו קשור לשום מצווה אחרת שניתנה על ידי אלוהים, האב, הבן ורוח הקודש.

המצווה על היום השביעי

המוקד הוא מנוחה, לא עבודת אלוהים

אילו אלוהים באמת רצה שילדיו ילכו למשכן, לבית המקדש או לכנסייה בשבת (או ביום ראשון), ברור שהיה מציין את הפרט החשוב הזה במצווה.

אבל כפי שנראה בהמשך, זה מעולם לא קרה. המצווה אומרת רק שאסור לנו לעבוד או לכפות על מישהו, אפילו על בעלי חיים, לעבוד ביום שהוא, אלוהים, קידש.

מדוע הבדיל אלוהים את היום השביעי?

אלוהים מזכיר את השבת כיום קדוש (נבדל, מקודש) במקומות רבים בכתבי הקודש, החל משבוע הבריאה: "וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת" (בראשית ב׳:2-3).

באזכור הראשון הזה של השבת, אלוהים מניח את היסודות למצווה שייתן לנו בהמשך בפירוט רב יותר, והם:

1. הבורא הבדיל את היום הזה משאר הימים שקדמו לו (יום ראשון, יום שני, יום שלישי וכן הלאה).
2. הוא נח ביום הזה. ברור לנו שהבורא אינו זקוק למנוחה, שכן אלוהים הוא רוח (יוחנן ד׳:24). עם זאת, הוא השתמש בשפה האנושית הזאת, המכונה בתיאולוגיה אנתרופומורפיזם, כדי שנבין מה הוא מצפה מילדיו בארץ לעשות ביום השביעי: לנוח.

וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

השבת והחטא

לעובדה שקידושו (או הבדלתו) של היום השביעי משאר הימים התרחש בשלב מוקדם כל כך בתולדות האנושות יש משמעות, משום שהיא מבהירה שרצונו של הבורא שננוח דווקא ביום הזה אינו קשור לחטא, שכן החטא עדיין לא היה קיים בארץ. הדבר מצביע על כך שבשמיים ובארץ החדשה נמשיך לנוח ביום השביעי.

השבת והיהדות

אנו גם מבחינים בכך שאין זו מסורת של היהדות, שכן אברהם, שממנו יצאו היהודים, יופיע בזירה רק כעבור כמה מאות שנים. מדובר דווקא בכך שאלוהים מראה לילדיו האמיתיים בארץ כיצד הוא נוהג ביום הזה, כדי שנוכל לחקות את אבינו, כפי שעשה ישוע: "באמת, באמת אני אומר לכם, הבן אינו יכול לעשות דבר מעצמו, אלא רק את מה שהוא רואה את האב עושה; כי כל מה שהוא עושה, גם הבן עושה באותו אופן" (יוחנן ה':19).

פרטים נוספים על המצווה הרביעית

היום השביעי בספר בראשית

זהו האזכור בספר בראשית, שמבהיר מעל לכל ספק שהבורא הבדיל את היום השביעי מכל שאר הימים ושזהו יום מנוחה.

עד לשלב הזה בכתבי הקודש, ה' עדיין לא פירט מה האדם, שנברא יום קודם לכן, אמור לעשות ביום השביעי. רק כשהעם הנבחר החל במסעו לארץ המובטחת, נתן לו אלוהים הוראות מפורטות לגבי היום השביעי.

לאחר 400 שנות חיים כעבדים בארץ אלילית, העם הנבחר נזקק להבהרה בנוגע ליום השביעי. זה מה שאלוהים עצמו כתב על לוח אבן, כדי שכולם יבינו שאלוהים, ולא בן אדם, הוא שנתן את ההוראות האלה.

המצווה הרביעית במלואה

נבחן במלואו את מה שאלוהים כתב על היום השביעי:
"זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ. וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ־וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ. כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ" (שמות כ':11-8).

מדוע המצווה מתחילה בפועל "זכור"?

תזכורת לנוהג קיים

העובדה שאלוהים מתחיל את המצווה בפועל זכור מבהירה שהמנוחה ביום השביעי לא הייתה דבר חדש לעמו.

בגלל מעמדם כעבדים במצרים, הם לא יכלו לעשות זאת לעיתים קרובות או בדרך הנכונה. שים לב גם שזוהי המצווה המפורטת ביותר מבין עשרת הדיברות שניתנו לעם, בפער גדול מהאחרות, והיא תופסת שליש מהפסוקים בכתבי הקודש המוקדשים למצוות האלה.

מוקד המצווה

אפשר לדון בהרחבה בקטע הזה בספר שמות, אבל אני רוצה להתמקד במטרת הלימוד הזה: להראות שה' לא הזכיר במצווה הרביעית שום דבר שקשור לעבודת אלוהים או להתכנסות במקום כלשהו כדי לשיר,

להתפלל או ללמוד את כתבי הקודש.

מה שהוא כן הדגיש הוא שעלינו לזכור שדווקא את היום הזה, השביעי, הוא קידש והבדיל כיום מנוחה.

המנוחה היא חובה לכולם

הציווי של אלוהים לנוח ביום השביעי חמור כל כך, שהוא הרחיב את המצווה כך שתכלול את אורחינו (זרים), את עובדינו (משרתים) ואפילו את בעלי החיים, והבהיר מעל לכל ספק ששום עבודת חול לא תותר ביום הזה.

עבודתו של אלוהים, צרכים בסיסיים ומעשי חסד בשבת

תורתו של ישוע על השבת

כשהיה בקרבנו, ישוע הבהיר שמעשים הקשורים לעבודתו של אלוהים בארץ (יוחנן ה':17), לצרכים אנושיים בסיסיים כגון אכילה (מתי י"ב:1) ולמעשי חסד כלפי אחרים (יוחנן ז':23) יכולים וצריכים להיעשות ביום השביעי בלי להפר את המצווה הרביעית.

מנוחה והתענגות על אלוהים

ביום השביעי, ילדו של אלוהים נח מעבודתו, ובכך מחקה את אביו שבשמיים. הוא גם עובד את אלוהים ומתענג על תורתו, לא רק ביום השביעי, אלא בכל יום מימות השבוע.

ילדו של אלוהים אוהב לציית לכל מה שאביו לימד אותו, ועושה זאת בשמחה:
"אַשְׁרֵי־הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רְשָׁעִים וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים לֹא עָמָד וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב. כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חֶפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה" (תהלים א':2-1; ראה גם: תהלים מ':9 [40:8]; קי"ב:1; קי"ט:11; קי"ט:35; קי"ט:48; קי"ט:72; קי"ט:92; איוב כ"ג:12; ירמיהו ט"ו:16; לוקס ב':37; יוחנן א' ה':3).

ההבטחה בישעיהו נ"ח:13-14

אלוהים השתמש בנביא ישעיהו כדוברו כדי לתת את אחת ההבטחות היפות ביותר בכתבי הקודש למי שמצייתים לו בשמירת השבת כיום מנוחה:
"אִם־תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי וְקָרָאתָ לַשַּׁבָּת עֹנֶג לִקְדוֹשׁ יְהוָה מְכֻבָּד וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר. אָז תִּתְעַנַּג עַל־יְהוָה וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל־בָּמֳתֵי אָרֶץ וְהַאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִּי יְהוָה דִּבֵּר" (ישעיהו נ"ח:13-14).

ברכות השבת מיועדות גם לבני העמים

בני העמים והיום השביעי

הבטחה מיוחדת ויפה הקשורה ליום השביעי שמורה למי שמבקשים את ברכותיו של אלוהים. בדבריו לאותו נביא, ה' אף הוסיף והבהיר שברכות השבת אינן מוגבלות ליהודים.

הבטחת אלוהים לבני העמים השומרים את השבת

"וּבְנֵי **הַנֵּכָר** הַנִּלְוִים עַל־יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְאַהֲבָה אֶת־שֵׁם יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לַעֲבָדִים כָּל־**שֹׁמֵר שַׁבָּת** מֵחַלְלוֹ **וּמַחֲזִיקִים בִּבְרִיתִי**. וַהֲבִיאוֹתִים אֶל־הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל־מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית־תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל־הָעַמִּים" (ישעיהו נ"ו:6-7).

השבת ופעילויות הכנסייה

מנוחה ביום השביעי

המאמין המציית, בין שהוא יהודי משיחי ובין שהוא בן העמים, נח ביום השביעי מפני שזהו היום, ולא שום יום אחר, שבו ה' הורה לו לנוח.

אם אתה רוצה לקיים קשר עם אלוהיך במסגרת קבוצה, או לעבוד את אלוהים לצד אחיך ואחיותיך במשיח, אתה יכול לעשות זאת בכל פעם שיש הזדמנות, בכל יום מימות השבוע.

הגעה לבית הכנסת בשבת

הן יהודים בתקופת המקרא והן יהודים אורתודוקסים בימינו הולכים לבתי כנסת בשבת מפני שברור שזה נוח יותר, שכן הם אינם עובדים ביום הזה, מתוך ציות למצווה הרביעית.

ישוע והשבת

הגעתו הקבועה לבית המקדש

ישוע עצמו נהג להגיע לבית המקדש בשבת בקביעות, אך בשום שלב לא רמז שהוא הולך לבית המקדש ביום השביעי מפני שזה חלק מהמצווה הרביעית — משום שזה פשוט לא חלק ממנה.

דגם של בית המקדש בירושלים לפני שהרומאים החריבו אותו ב-70 לספירה. ישוע נהג להגיע לבית המקדש ולבתי הכנסת ולהטיף בהם בקביעות.

ישוע פעל למען ישועת נפשות בשבת

ישוע היה עסוק שבעה ימים בשבוע בביצוע עבודתו של אביו:
"המזון שלי", אמר ישוע, "הוא לעשות את רצון מי ששלח אותי ולהשלים את עבודתו" (יוחנן ד':34).

וגם:
"אבל ישוע ענה להם: 'אבי עובד עד עכשיו, וגם אני עובד'" (יוחנן ה':17).

בשבת הוא מצא לעיתים קרובות בבית המקדש את המספר הגדול ביותר של אנשים שהיו צריכים לשמוע את בשורת המלכות:
"הוא הלך לנצרת, שבה גדל, וביום השבת נכנס לבית הכנסת, כפי שנהג לעשות. הוא נעמד לקרוא" (לוקס ד':16).

תורתו של ישוע, באמצעות מילים ודוגמה אישית

תלמיד אמיתי של המשיח מעצב את חייו בכל היבט. הוא הבהיר שאם אנחנו אוהבים אותו, נציית לאב ולבן. זו אינה דרישה לחלשים, אלא למי שעיניהם ממוקדות במלכות אלוהים ומוכנים לעשות כל מה שנדרש כדי לזכות בחיי נצח. גם אם הדבר מעורר התנגדות מצד חברים, הכנסייה והמשפחה. כמעט כל הנצרות מתעלמת מהמצוות הנוגעות לשיער ולזקן, לציצית, לברית המילה, לשבת ולבשרים האסורים, ומי שמסרבים ללכת עם הזרם בוודאי יירדפו, כפי שישוע אמר לנו. ציות לאלוהים דורש אומץ, אבל השכר הוא הנצח.